

Σχολή Επιστημών της Αγωγής

Τμήμα Δασκάλων

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Τίτλος μαθήματος:	Νεοελληνική Γλώσσα II
Κωδικός:	PEGRK102
Κατηγορία:	Τμήμα Δασκάλων – Υποχρεωτικό / Άλλα ακροατήρια – Επιλεγόμενο
Επίπεδο:	2ο εξάμηνο
Έτος σπουδών:	1ο έτος
Εξάμηνο:	Εαρινό
ECTS:	5
Όνομα διδάσκουσας:	Δρ. Μαρία Χριστοδουλίδου-Πάρλαλη

Μαθησιακά αποτελέσματα:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Να εξοικειωθούν με τα περισσότερα επίπεδα γλωσσικής ανάλυσης: φωνητική, φωνολογία, μορφολογία, λεξικολογία, σύνταξη, σημασιολογία, κοινωνιογλωσσολογία, ψυχολογολογία. Ικανότητα εφαρμογής αυτής της γνώσης όσον αφορά τη γλωσσική διδασκαλία. 2. Να κατέχουν το αντικείμενο της γλωσσολογίας (γλωσσικό σημείο, γλωσσικό σύστημα) και τις βασικές αρχές της γλωσσολογίας (προτεραιότητα του προφορικού λόγου, η γλωσσολογία είναι περιγραφική επιστήμη, προτεραιότητα της συγχρονικής περιγραφής) 3. Να χρησιμοποιούν τις βασικές αρχές της πραγματολογίας (γλωσσική χρήση, δείξη, αναφορά, γλωσσικές πράξεις). 4. Να κατέχουν βασικά στοιχεία φωνητικής (τα όργανα ομιλίας, περιγραφή και κατηγοριοποίηση των φθόγγων) 5. Να αξιοποιούν διδακτικά τα βασικά στοιχεία της φωνολογίας (φώνημα, αλλόφωνο, ελάχιστο ζεύγη, διακριτικά χαρακτηριστικά, υπερτμηματικά στοιχεία) 6. Να αξιοποιούν διδακτικά τα βασικά στοιχεία της μορφολογίας και της σύνταξης (ελεύθερα και δεσμευμένα μορφήματα, αλλόμορφα, παραγωγή-σύνθεση, πρωτεύουσες και δευτερεύουσες γραμματικές κατηγορίες, λειτουργικές κατηγορίες). 7. Να κατέχουν τη σχέση σύνταξης και γενετικής γραμματικής (δομές επιφάνειας και βάθους) 8. Να διακρίνουν σε επίπεδο λεξιλογίου τις λαϊκές και λόγιες λέξεις και τα δάνεια 9. Να συσχετίζουν τη γλώσσα με τα κοινωνικά της συμφραζόμενα (γεωγραφικές και κοινωνικές ποικιλίες) και ικανότητα προσαρμογής του γλωσσικού μαθήματος στη διαφορετική σύνθεση των μαθητών της εκάστοτε τάξης.
Περιεχόμενο μαθήματος:	Βασικές αρχές της δομής της γλώσσας και της γλωσσολογίας: γλωσσικό σημείο - σημαίνον - σημαινόμομο, προτεραιότητα του προφορικού λόγου και της συγχρονικής περιγραφής Επίπεδα γλωσσικής ανάλυσης: φωνητική, φωνολογία, μορφολογία, λεξικολογία,

	<p>σημασιολογία, σύνταξη, πραγματολογία, ψυχολογία, βασικές μεθοδολογίες γλωσσολογικής ανάλυσης ανάλογα με το επίπεδο, βασικά στοιχεία της μορφολογίας (ελεύθερα και δεσμευμένα μορφήματα, αλλόμορφα, παραγωγή-σύνθεση, πρωτεύουσες και δευτερεύουσες γραμματικές κατηγορίες), βασικά στοιχεία σύνταξης (λειτουργικές κατηγορίες, δομές επιφάνειας και βάθους), βασικά στοιχεία, σημασιολογίας (σημασία, έννοια, δήλωση, αναφορά, συνυποδήλωση, συνωνυμία, ομωνυμία, αντωνυμία)</p> <p>Γλώσσα και (επι)κοινωνία: βασικά στοιχεία κοινωνιογλωσσολογίας (γλωσσικές ποικιλίες, επίσημη γλώσσα, γλώσσα και διάλεκτος, γεωγραφικές και κοινωνικές ποικιλίες, διγλωσσία ή διδιαλεκτισμός, γλώσσα και πολιτισμός), βασικές αρχές Πραγματολογίας (γλωσσική χρήση, δείξη, γλωσσικές πράξεις)</p>
Βιβλιογραφία	<ul style="list-style-type: none"> • Βελούδης, Γ. 2008. Γλωσσολογία Ι: Γενικά χαρακτηριστικά της γλώσσας. Θεσσαλονίκη: Υπηρεσία Δημοσιευμάτων Α.Π.Θ. • Γούτσος, Δ. 2012. Γλώσσα: Κείμενο, ποικιλία, σύστημα. Αθήνα: Κριτική. • Μπαμπινιώτης, Γ. 1994. Ελληνική γλώσσα : Παρελθόν, παρόν, μέλλον: Μελετήματα, διαλέξεις και άρθρα 1977-1993. Αθήνα : Gutenberg. • Φιλιππάκη-Warburton, Ε. 1992. Εισαγωγή στη θεωρητική γλωσσολογία. Αθήνα: Νεφέλη.
Εγχειρίδια:	<ul style="list-style-type: none"> • Μπαμπινιώτης, Γ. 1998. Θεωρητική γλωσσολογία: Εισαγωγή στη σύγχρονη γλωσσολογία. Αθήνα. • Lyons, J. 1995. Εισαγωγή στη γλωσσολογία. Πατάκης: Αθήνα
Αναφορές:	<ul style="list-style-type: none"> • Γεωργακοπούλου Α. και Δ. Γούτσος 1999. Κείμενο και επικοινωνία. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα. • Μπαμπινιώτης, Γ. 2007. Συνοπτική γραμματική της νέας ελληνικής. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα. • Χατζησαββίδης Σ. 2009. Γραμματική της νέας ελληνικής (φωνητική φωνολογία μορφολογία, 1ος τόμος). Βάνιας • Χριστίδης Α.-Φ. 2001. Εγκυκλοπαιδικός Οδηγός για τη Γλώσσα. Θεσσαλονίκη : ΚΕΓ. • Holton, D., Mackridge P., Φιλιππάκη-Warburton Ει. 1999. Γραμματική της Ελληνικής Γλώσσας. Αθήνα : Πατάκης.
Διδακτικές Μέθοδοι (Μεθοδολογία):	<p>Οι συναντήσεις του μαθήματος συνδυάζουν την παρουσίαση των θεωρητικών ζητημάτων και την προσπάθειά εμπέδωσής τους μέσω ασκήσεων. Οι διαλέξεις και η εμπλοκή των φοιτητών σε έρευνες και παρουσιάσεις στοχεύουν στην ανάπτυξη παιδαγωγικών και ερευνητικών δεξιοτήτων και συνεργασίας όλων των φοιτητών. Βασική επιδίωξη του μαθήματος είναι η ανάπτυξη κριτικής σκέψης και η προετοιμασία των φοιτητών για τη διδακτική πράξη.</p>
Ποσοτώσεις αξιολόγησης:	<ul style="list-style-type: none"> • Ενδιάμεσες αξιολογήσεις (Παρουσίαση και ενδιάμεση εξέταση): 50% • Τελική εξέταση: 50%
Γλώσσα διδασκαλία:	Ελληνικά